

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Inzerati: do 9 petih vrst 4 K, od 10—15 petih vrst 6 K, večji inzerati petih vrst 8 K; notice, poslano, izjave, reklame, prekladi petih vrst 12 K; poroke, zaroke velikost 15 vrst 120 K; ženitne ponudbe beseda 3 K.
 Popust le pri naročilih od 11 objav naprej.

Vprašanjem glede inzeratov naj se priloži znamka za odgovor

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopise sprejema le podpisane in zadoščno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezna številka stane 50 par = 2 kroni.
 V inozemstvu 65 par = K 2.60.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:	V inozemstvu:
celoletno naprej plačan . . . K 300.—	celoletno . . . K 480.—
polletno 150.—	polletno 240.—
3 mesečno 75.—	3 mesečno 120.—
1 25.—	1 40.—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno 25% po nakaznici.
 Na samo pisana naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Nekoliko odgovorov grofu Manzoni.

Na Reki, 13. nov.

Italijanski poslanik v Beogradu je poslal nedavno jugoslovenskim listom uradno izjavo, v kateri našteva šole, ki jih je italijanska vlada odprla Jugoslovenom v Italiji in skuša dokazati, kako neutemeljene so pritožbe o šolski miseriji, pod katero trpijo naši bratje v Julijski Krajini. Grof Manzoni je pri tem ravnal gotovo v dobri veri. Dal je kratkalo naprej informacije, ki so mu jih poslali iz Trsta preko Rima in strmeči svet je lahko razvidel iz samih jugoslovenskih listov, kako izvrstno so naši bratje tam doli preskrbljeni s šolami; saj številke govore! Dolžni smo italijanskemu poslaniku in »strmečemu svetu«, da ga informiramo tudi s svoje strani ter povemo, da so tiste šole, ki jih imajo julijski Slovenci slabe in pomanjkljive in pred vsem, da jih je za naš visoko razvit narod premalo in da jih je za moderno državo, ki se zaveda svojih dolžnosti napram svojim podanikom, sramotno malo. Ni jih niti toliko, kolikor jih je bilo pod Avstrijo, o kateri je znano, kako malo je bila naklonjena šolskim zahtevam Jugoslovenov sploh in na Primorskem še posebej.

Srednjih šol se dotaknem le mimogrede. Pred italijansko okupacijo so jih imeli julijski Slovenci enajst in sicer v naravnih centrih: Gorici, Trstu, Pazinu in na Volskem. Sedaj imajo Slovenci v Idriji kar dve srednji šoli, realno in par razredov gimnazije. Idrija je namreč 30 km oddaljena od najbližje železniške postaje in je naravno centrum za kakih pet ali šest vasi. Nadalje imajo Slovenci 2 razreda učiteljske v Tolminu, ki ima kot centrum enake lastnosti kakor Idrija in zraven še to, da je od voine popolnoma porušen. Za Hrvate katerih je danes v Italiji okrog 200.000 in katerih ogromna večina prebiva v Istri, se je letos otvorila učiteljska v — Arbanasih pri Zadru. To je vse. O razmerah, ki vladajo na teh srednjih šolah, spregovorim enkrat prihodnjič, danes se hočemo baviti le s številkami.

Če se ozremo na stanje ljudskega šolstva v Julijski Krajini, nam je takoj jasno, da ima italijanska vlada odločen namen sistematično poitalijančiti naš narod in da pri tem postopa po dobro premišljenem načrtu. Raznarodujoča ofenziva se ima počasi pomikati od morja proti zaledju. In tako so tisti Jugoslovenci, ki prebivajo ob morju ali blizu njega, že danes brez šole. Zaprete ozir. poitalijančene so šole v

Opatjem selu, Jamljah, Devinu na Goriškem; v Koštaboni, Krkavcih, Novi vasi pri Piranu, na Humu, v Draguči, Sovinjak, Lačergi, Pregari, Ročkompolju, Grimaldi in Račicah v Koperskem okraju; v Topolovcu, Zrenju, Livadah, Fuškulimu, Baderni, Fontanah, Kaštelinu, Ferencih, Sv. Lovreču v poreškem okraju; v Krmedu, Barbani, Šajinih, Vreljih, Petekih, Morganih, Losičih, Baratu, Kanfanaru, Rovinskem selu, Puli (2 šoli moška in ženska), Vinkuranu, Jadreških, Lobariki, Alturi, Ližjanu, Medulinu, Premanturi, Stinjanu, Peroju, Velikem Vrhu, Banjolah, Sv. Vinčetu, Stokovcih, Krnici, Bokordičih, Marčani v puljskem okraju; v Beleju, Štivanu, Predoščici, Dragozetičih, Valunu, Čresu, Martinšcih, Čunskem, Unijah, Susku, Nerezinah, Puntakriži v lošinskem okraju. To je vsega skupaj 63 šol v okrajih, ki leže ob morju. Ponavljamo, da so to javne ljudske šole, ki so že obstojale pod Avstrijo. Da je zraven tega vseh 28 šol, ki jih je pred italijansko okupacijo vzdrževala v Istri Družba Sv. Cirila in Metoda, tudi zaprtih je. Skoraj bi rekli, samo ob sebi umevno. Vodstvo Družbe ne more doseči kljub vsemu prizadevanju, kljub brezštevilnim prošnjam in intervencijam dovoljenja za otvoritev niti ene svojih šol. V pazinskem okraju, ki ne leži ob morju, je stanje šolstva že nekoliko boljše, čeravno je tudi tukaj lepo število šol, ki so zaprte ali poitalijančene, kakor n. pr. Brest, Vela Učka, Boljun, Paz, Sušnievica, Vranja, Cerovlje, Novaki, Pazin, (lani je bila ta šola odprta s 5 razredi in je imela nad 400 otrok, katerih stariši vsi stanujejo v Pazinu.)

Naj se ne poročuje, da so te šole zatvorjene radi tega, ker ni hrvatskih oziroma slovenskih otrok. V Vranji se lahko našteje danes nad 60 šoloobveznih hrvatskih otrok a kljub temu je v tej vasi italijanska šola, katero obiskujejo reci in piši tri otroci. Znano je že sramotno nasilstvo, čigar žrtev je bil den 2. nov. 1921 Anton Ribarič iz Vranje, katerega je orožniški poveljnik radi tega, ker noče upisati svoje dece v to italijansko šolo pretepel do krvi, tako da je omedlel in to potem ga je dal urodeli k sebi poklicati. — Meseca maja t. l. so uložili družinski očetje v Krkavcih prošnjo, da bi se jim zonet otvorila slovenska šola. Iz prošnje je bilo razvidno, da prosilci zastopajo 55 šoloobveznih otrok. Poreški okraj

ni šolski svet je prošnjo zavrnil, češ, da ni izkazano zadostno število otrok za otvoritev šole. Opozorjamo pri tem, da velja v Julijski Krajini še vedno avstrijski šolski zakon, ki odreja, da se mora ustanoviti šola za vsakih 40 otrok, ki stanujejo v okrožju petih kilometrov. In tu ni šlo za ustanovitev ampak le za otvoritev že davno ustanovljene šole. V Fuškulimu je obiskovala pred italijansko okupacijo hrvatsko šolo 180 otrok; danes obiskuje to šolo, ki je poitalijančena samo 20 otrok. V Maritinsčici je obstojala skozi 25 let hrvatska trozrednica s povprečno 180 do 200 otrok. Danes je ta šola poitalijančena a obiskuje jo 10 otrok. V Račicah je štela hrvatska šola pred zasledbo povprečno 140 otrok; danes steje ta šola poitalijančena, 6 otrok.

V vseh drugih krajih, kjer so šole zaprte ali poitalijančene, so stariši vztrajali že davno prošnje za zopetno otvoritev šole, število podpisov je včasih presegalo stotino, a rešitve na te prošnje ni od nikjer. Med tem pa je ministrski svet v Rimu izdal pred kratkim odredbo, da se ima v krajih, kjer je 15 italijanskih otrok, odpreti šola. In ta odredba ne ostaja samo na papirju, kakor šolski zakon, ki velja za Jugoslovane, ampak se pridno izvršuje, kakor pričča ustanovitev italijanske šole v slovenski Divači, kjer celo sežanski okrajni komisar z rezervatnim odlokom pozivlja postaje načelnika v Divači, naj pritiska na svoje slovenske uslužbence, da vpišejo svojo deco v novoustanovljeno italijansko šolo.

Pa tudi tam, kjer so naše šole odprte, ni vse tako idealno, kakor bi si človek predstavljal na podlagi suhe, uradne izjave grofa Manzoni. Da se dogajajo v Istri taki sramotni slučaj, kakor n. pr. v Lanišću, kjer podučuje en sam učitelj 255 otrok, ali pa v Rižani, kjer podučuje en učitelj 100 otrok »excurrente« dvakrat na teden, temu se glede na bridki položaj Istre ne čudimo. — Vzemimo okraj Julijske Krajine v katerem je šolstvo mogoče najbolje urejeno, to je okraj Gorice: Mnogo blivših dvo. trozrednic je reducirano na enozrednice kakor v Desklah, Zaloščah, Grgarju, Pevmi, a učiteljev je tako malo, da jih število otrok udušuje. Par števil: Standerje ima na 1322 otrok 3 učitelje; Avče 180 otrok, 1 učitelj; Bilje 214 otrok, 2 učitelja; Grgar 146 otrok, 1 učitelj; Pevma 151 otrok, 1 učitelj; Vedrinje 154 otrok, 1 učitelj; Vipolže 113 otrok, 1 učitelj; Šempas 204 otrok 2 učitelja; Skrilje 104 otrok, 1 učitelj; Trnovo

121 otrok, 1 učitelj; Vrtojba 304 otrok, 3 učitelja; Vogersko 233 otrok, 2 učitelja. Da se nam ne bo reklo, da nalašč zbiramo tiste šole, kjer je to razmerje najneugodnejše, naj povemo, da obiskujejo šole v Goriškem okraju 11.104 otroci, katere podučuje 135 učnih moči; torej pride na vsako učno moč 82 otrok. Jasno je, da take šolske razmere niso častne za vladu, ki na drugi strani ustanavlja že šole za 15 italijanskih otrok. Človek res ne ve, kje je bolje za otroke: Ali tam, kjer nimajo šole ter pasejo krave in ostanejo zdravi ali pa tam, kjer se kakor sardele tlačijo v šolske razrede, se le malo nauče in si kvajijo zdravje.

Zadosti za enkrat. Dovoljena naj nam bo le mala reminiscenca: Par mesecev po italijanski zasedbi so se lepili širom Julijske Krajine slovenski lepaki, ki so med drugimi obljubami vsebovali tudi dobesedno: »Slovenci! Italija, velika država svobode, Vam da iste državljanske pravice kakor vsem drugim državljanom, (za vsakih 15 otrok eno šolo! op. ur.) Vam da šole v Vašem jeziku, več kakor Vam jih je dala Avstrija. Veliki italijanski narod, ki je sam uničil gospodstvo Avstri-

je, Vas bo ščitil z vsemi svojimi močmi. Italija se ni vojskovala samo za svobodo svojega naroda, temveč vseh od Avstrije tlačeni narodov.« — To je bil kak obkuren lepak, izdan od neznancev. Po Koperščini ga je n. pr. razširjal neki polkovnik z vojaškim in civilnim spremstvom. V ravno istih Krkavcih, ki smo jih zgoraj omenili, da še danes čakajo na zopetno otvoritev svoje šole, je moral dekan na poziv vojaškega oblastva prebiti ta razglas raz prižnico. Koliko drugih obljub je sledilo tej obljubi! Vse so le pesek v oči našim zafiranim bratom, pesek v oči vsemu svetu. In tudi informacije, na podlagi katerih je grof Manzoni podal svojo izjavo, so le tak pesek. Saj vemo, kako stvari stoje. Cilj italijanske vlade ni, da bi z moderno urejenim, dobrim šolstvom povzdignila naš živelj, edini njen cilj je, da bi ga čim prej poitalijančila. Dobro, hočete teptati najprimitivnejše človeške pravice, zasmejujete obče priznana pedagoška načela, grešite proti zahtevam javne higijene; mi tu ne moremo pomagati. Toda eno bomo dosegli: Naj ves svet vidi, kaj hočete in kako delate! Naj vas spozna! Doli s krinko!

Rešitev vladne krize. — Sedanja koalicijska ostane na vladi.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno). Rešitev sedanje akutne ministrske krize je nujna in se mora rešiti v najkrajšem času najpozneje do 20. t. m., da lahko vlada kompaktno in z jasnim programom nastopi v narodni skupščini, ko ta dan predloži v razpravo proračun za leto 1922.

Od sobote dalje je radikalni klub, kakor smo že javili, neprestano razpravljal o politični situaciji, vladni krizi in o delavnem programu v narodni skupščini. Radikalni klub ni tekmar razpravljal nikakih poročil časopisju. Šefu radikalne stranke g. Nikolu Pašiču se je popolnoma posrečilo doseči soglasje radikalnih poslancev v vseh glavnih političnih vprašanjih.

Radikalni poslanski klub je še le včeraj potom glavnega glasila radikalne stranke »Samouprava« izdal o poteku razprav komunike, v katerem konstatira, da so bili vsi sklepi kluba soglasni. Komunike povdarja:

Radikalni posl. klub je po daljši, vsestranski razpravi o političnem položaju in o delavnem programu narodne skupščine soglasno sprejel predložene sklepe. Klub je, kakor vedno, ostal do sedaj na oni

višini, na kateri stoji radikalna stranka pri razpravi o državnih in narodnih poslih. Klub je posebno razpravljal o važnih vprašanjih proračuna, o potrebi predložitve finančnih, gospodarskih in političnih zakonov, da se izboljša splošno gospodarsko stanje in državna uprava. S stališča praktične politike se je klub v načelu izjavil za sporazum z demokratsko stranko, naglašajoč potrebo, da se sporazum znova temeljito revidira v svrhu uspešnega dela.

Ker stoji na pragu zakonodajno delo narodne skupščine, povdarja klub, da se imajo spremembe izvršiti brez odlaganja. Glede drugih strank, ki so zastopane v vladi, vztraja klub tudi nadalje na svojem stališču, da je sodelovanje boasnkih muslimanov in slovenske samostojne kmetijske stranke koristno in potrebno in da ni nobenih zaprek, da se tudi te dve skupini aktivno udeležujejo pri sestavi novega sporazuma.

S tem je jasno izraženo stališče radikalne stranke.

Vse kombinacije ostalih, v vladi ne zastopanih strank, niso bile upoštevane. Vse vesti, da so radi-

F. M. Dostojevskij:

Iz „Dnevnika pisatelja“.

Da bi se pokazalo, da Rusija ni Evropa, ampak nekaj svojega, so slavjanofili očitali zapadnjakom, da primerjajo to, kar se primerjati ne da in da posledice tega primerjanja, ki veljajo za Evropo, ne veljajo za Rusijo, deloma iz tega vzroka, ker je to, kar zahtevajo za Evropo, že davno v Rusiji, vsaj v zgradki in da to tvori njeno podlago, seveda ne v revolucionarnem smislu, ampak v takem, v kakršnem se imajo pojavljati ideje svetovnega prenovljenja z ozirom na božjo resnico, resnico Kristusovo, ki se to nekdo uresničila na zemlji in se hrani nepokvarjena v pravoslavju. Pozivali so torej zapadnjake, naj skušajo najprej spoznati Rusijo, potem naj delajo sklepe.

Toda za proučevanje Rusije ni bilo sredstev. Kdo je mogel takti kaj vedeti o Rusiji? Slavjanofili so jo seveda poznali mnogo bolj nego zapadnjaki, toda tudi oni so delali bolj površno, z uganjkanjem in z abstraktnim teoretiziranjem, drželi se večinoma svojega ne-navadnega čustva. Poučiti se o vsem tem, je bilo mogoče šele zadnjih dvajset let.

Toda kdo ve sedaj kaj temeljitega o Rusiji? Že to je dovolj, da se je s študijami naredil nekaj začetek. Toda komaj se pojavi kako novo vprašanje, že je vsak iz nas o njem drugačnega mnenja.

Znova nastaja pri nas vztrajno vprašanje. Toda vprašajmo se: koliko je pri nas ljudi, ki bi se znali združiti v nekaki rešitvi in kateri ljudje so to? In to v tako resnem, velikem, usodnem in važnem našem narodnem vprašanju. Toda kaj vzhodno vprašanje! Kdo bi se ukvarjal s takimi velikimi vprašanji! Poglejmo na sto in stotosečih naših notranjih, vsakdanjih, tekočih vprašanj! Kakšna zmes, kakšna nejasnost v nazorih, kakšna nerodnost v reševanju!

Zakaj se vse to godi? Zakaj je pri nas taka neodločnost, zakaj se ne moremo zediniti v tem, kar je treba storiti? Po mojem mnenju ne za to, kakor da bi pri nas ne bilo ljudi, zmognih in sposobnih za delo, ampak za to, ker še vedno ne poznamo Rusije, njenih posebnosti in osebnosti, njenega pomena in duha, dasi je od časov Bjelinskega in slavjanofilov prešlo že dvajset let.

In še en vzrok! Poznanje Rusije je v tem času sicer napredovalo, toda rusko čustvovanje je oslabele in ni takšno kot je bilo prej. Zakaj to? Ako so

ze slavjanofili našli s svojim ruskim čustvom, je bilo to rusko čustvo tudi v Bjelinskem v takti meri, da bi ga bili slavjanofili mogli smatrati za svojega najboljšega prijatelja. To je bilo veliko neopozumljenje na obeh straneh. Ni zaman rekel nekoč Apolon Grigorjev: »Če bi bil Bjelinskij dalje živel, bi bil prešel k slavjanofilom. V teh besedah leži misel.

Posledica paradoksa.

»Vi torej trdite, pravil se mi, da se vsak Rus, ki postane v Evropi komundar, s tem spremeni v ruskega konservativca.«

Nikakor ne, to bi bil preveč predrzen zaključek. Jaz sem hotel samo reči, da je v tej misli, tudi če se vzame dobesedno, kos resnice. V tem je mnogo podzvestnega in z moje strani je to velika vera v nespremenljivo rusko čustvo in v silo ruskega življenja. In dasi vem, da gre za paradokso, hočem vendar iz tega izvajati zaključke.

Rakel sem, da se Rusi v Evropi odlikujejo s svojim liberalizmom — vsaj devet desetih. Trdim, da je mnogo več liberalnih Rusov nego neliberalnih. So tudi neliberalni Rusi. Da so in bili so res tudi taki Rusi (nekaterih imena so svetovno znana), ki ne le, da niso odklanjali evropske civilizacije, ampak so se ji celo tako klanjali, da so izgu-

bili svojo rusko individualnost, svoj ruski čut, zamenjali svoj jezik in domovino in dasi niso postali tuji državljani, so v Evropi ostali dolgo vrsto let. Res je, da so se ti Rusi v razliko od liberalnih ateistov in komunistov priklonili k desnici in so postali konservativci.

Tako sta postala dva tipa civiliziranih Rusov. Rus ne more postati pravi Evropejec, dokler je v njem še malo Rus. Potemtakem je tudi Rusija nekaj samobitnega, posebnega. Evropa sama je nepravilna, ker obseja Ruse in se jim smeje zaradi njih revolucionarnosti. Ako smo revolucionarji, nismo za to, da bi razbili, česar nismo postavili, in ne razbijamo kakor Huni in Tatarji, ampak delamo to iz višjega vzroka, ki ga sami ne poznamo, ti pa, ki ga poznajo, ga taje.

Skratka: mi smo revolucionarji iz neke lastne potrebe, recimo iz konservativizma. Toda vse to je prahod, vse to je postranska stvar — zdaj je na vrsti večno nerazrešeno vzhodno vprašanje.

F. M. Dostojevskijevski nalogi o Rusiji in Slovanah.

Vzhodno vprašanje. Pretekli mesec smo preživeli mnogo nenavadnih

dogodkov in v listih smo čitali mnogo pametnega.

Knez Milan srbski in knez Nikola črnogorski sta v zaupanju v Boga in svoje pravice nastopila proti sultanu, in predno bosta čitala te vrste, se bo že vedelo o kakih praskah ali odločnih spopadih. To pojde hitro. Neodločnost in zavlačevanje velikih držav, nezadovoljnost Anglije z berlinsko konferenco, revolucija v Carigradu, izbruh turškega fanatizma, smrt 60.000 Bolgarov, starcev, žen in otrok — to vse je spopadljivo vojno. Slovani imajo velike nade. Njih sile se računajo na 150 tisoč bojevnikov, med temi tri četrtine stalne vojske.

Toda glavna stvar je duh. Oni grede v boj v zaupanju na svojo pravico in svojo zmago. Pri Turkih je zmešnjava in brezvladje. Ne bo nič čudnega, ako iz tega takoj po prvih bojih nastane paničen strah. Če se ne bo vmešala Evropa, bodo Slovani gotovo zmagali. Evropa, kot se zdi, hoče gledati od strani. Toda težko je reči, ali ima Evropa svoje stalno in trdno mnenje... Skratka: Evropa bo gledala na vojno kristjanov s sultanom in se ne bo vmešala — vsaj začasno — do delitve plena.

(Dalje prihodnjik.)

kalcij v načelnih vprašanih divergentni z demokrati, so neutemeljene. Pogajanja z demokrati se tekoma današnjega oz. jutrišnjega dneva prično in v najkrajšem času zaključijo.

Včeraj popoldne so za ta pogajanja določeni radikalni delegati Ljuba Jovanović, Velja Vukičević in dr. Grgin posetili v ministrskem predsedstvu predsednika g. Nikolo Pašiča, in so skoro eno uro konferirali glede navodil, katere jim je dal g. Pašič za nadaljevanje pogajanj z demokrati oz. tudi z ostalima strankama.

Min. preds. g. Nikola Pašiča pa je tudi obiskal popoldne v predsedstvu šef demokratske stranke g. Ljuba Davidoviča. G. Pašič je g. Davidoviču oficijelno naznanil sklepe radikalnega kluba. Dalje mu je izjavil in posebno poudarjal, da so radikalni poslanci v načelu za koalicio z demokrati, zahtevajo pa izpremembe v ministrstvu notranjih

del. Edino to zahtevo stavijo radikalci.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno). Po konferenci z g. Nikolom Pašičem je g. Ljuba Davidovič takoj naznanil demokratskemu klubu sklepe radikalcev. V demokratskem klubu se je razvila živahna debata o zahtevani izpremembi v notranjem ministrstvu. Demokratski klub je naglašal stališče, da je v državnem interesu potreba vzdržati koalicio. Iz državnih interesov, ne iz političnostrankarskih je klub zavzel stališče, da je stranka za izvršitev osebne izpremembe v notranjem ministrstvu, zahteva pa da resort obdrži demokratska stranka.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno.) Kakor je izvedel Vaš dopisnik iz dobro informiranih krogov, demokratje ne stoji na ekskluzivističnem stališču glede notranjega ministrstva. Na koncu koncev so tudi za načrt, da prevzame g. Svetozar Pribičević portfelj zunanjih del.

Austrija naj popolnoma izgine!

»Deutsche Allgemeine Zeitung«, ki ima baje direktne stike z zunanjim ministrstvom berlinskim in je zdaj v posesti Stinnesa, je prinesla te dni senzacionalen članek, da se Avstrija razbije docela. Francija hoče baje zdaj po odstranjenju Karla Habsburškega zamagljati svojo nadvlado v centralni Evropi na ta način, da hoče doseči popolno razdelitev Avstrije med njene sosedne in sicer tako-le: na Madžarsko pride romunski princ Karol kot madžarski kralj. Koroško, Štajersko in ozemlje do Donave naj bi dobila kraljevina Jugoslavija. Gorinja in del Spod. Avstrije s Salcburško bi pripadli Bavarski, ki bi se morala docela odtrgati od ostale Nem-

čije, a Dunaj s svojo okolico bi pripadel češkoslovaški republiki. Italija, ki ni prijazna temu načrtu, bi se zanj pridobila s tem, da bi ji dali vso Tirolsko in Vorarlberško. Ta fantastična nemška povest se pojavlja zdaj znova. Jugoslavija si prav nič ne želi koroških in štajerskih Nemcev, ki bi pač delali iste težave, ki jih delajo danes Nemci Češkoslovaški republiki. Če bi pridobili Čehoslovaki še Dunaj z okolico, bi tvorili Nemci v češkoslovaški republiki še izdatno močnejšo manjšino. Gotovo je, da želimo združiti v Jugoslaviji le dežele in narod, ki nam gredo po jeziku in po vsej pravici; vse drugo naj si vzame kdor hoče!

Washingtonska konferenca

raznje vprašanje svetovne razorožitve — za zeleno mizo in pri zaprtih vratih.

—d Washington, 15. novembra. Vodstvo odposlanstva peših veseli je sklenilo, da proučuje vprašanje razorožitve odsek, sestavljen od glavnih delegatov teh držav. Ravnotako se vprašanje Daljnega vzhoda poveri posebnemu odseku. Dalje se je sklenilo, da se na današnji seji vsaki državi da beseda, katere bi želela, predlagati kaj konkretnega k predlogom Amerike glede razorožitve. Vsekakor pa bodo razpravljale o najvažnejših vprašanih posebnih komisij, ki se sestavijo iz članov zainteresiranih (?) držav, kar bo imelo za posledico, da se bodo mogla rešiti ta vprašanja za zeleno mizo in pri zaprtih vratih, in da ne bo treba o njih razpravljati na javnih sejah konferencie.

—d London, 15. novembra. Iz Washingtona poročajo, da sta se Briand in Schanzer (italijanski delegat) sporazumela, da bosta postopali Francija in Italija pri vprašanih, o katerih ima konferenca razpravljati, roko v roki. Ta dogovor ne velja samo za vprašanje razorožitve, ampak tudi za vsa druga vprašanja, tikajoča Tih ocean in Daljni vzhod. (Rešujejo brez Rusije!)

—d Washington, 15. nov. Na današnji seji razorožitvene konferencie je Balfour formalno izjavil, da Anglija načeloma in v duhu sprejme ameriški predlog glede omejitve oboroževanja na morju. Admiral Kato je izjavil v imenu Japonske, da sprejme njegova vlada ameriški predlog s pridržkom. Schanzer je izjavil, da Italija odobrava ameriški predlog.

—d New York, 14. nov. »New York Times« javljajo iz Washingtona, da se niti en senator ni protivil predlogu glede razorožitve, ki ga je stavil Hughes. Hughes je imel z Briandom razgovor, v katerem se je najbrž razpravljalo o omejitvi oboroževanja na kopnem. Briand je kasneje izjavil, da je zadovoljen s stališčem, ki ga zavzame Amerika glede zahteve Francije, da se mora vprašanje omejitve oboroževanja na kopnem posebno vpoštevati.

POSLEDICA WASHINGTONSKE KONFERENCE.

—d Pariz, 15. novembra. Po vesti »Chicago Tribune« iz Washingtona je izjavila japonska delegacija, da je zadovoljna s tem, da se ustavi graditev desetih velikih japonskih ladij, da se pa morata razmeroma znižati tudi ameriška in angleška flotila.

—d Washington, 14. novembra. Tajnik za mornarico je naznanil, da se ustavi gradnja ladij Zedinjenih držav v smislu pomorskega programa le po navodilih ameriškega kongresa ali po direktivah, katere izdela razorožitvena konferenca. Naddreadnought »West Virginia« se po prejšnjih ukrepih spusti v morje v soboto v New Orleansu.

PRVI ODPOR ANGLIJE PROTI RAZOROŽITVENEMU PROGRAMU.

—d Pariz, 15. novembra. Po vesti »Timesov« se angleška delegacija v Washingtonu upira dvema točkama ameriškega razorožitvenega načrta, nemreže glede omejitve celokupne toneže podmorskih čolnov, kakor tudi v vprašanju ustavitve gradnje nekaterih mornariških enot. Če bi se ustavila

gradnja oklopnih križark za deset let, bi po mnenju strokovnjakov zavladala v mornariških ladjedelnih občinah brezposelnost. Končno zahteva angleška delegacija tudi, da se ji dopusti zadostno število lahkih križark za vzdrževanje pomorske policije.

JAPONSKO-ANGLEŠKA ZVEZA — TRD OREH ZA KONFERENCO.

— London, 16. novembra. (Izv.) Po vestih iz Washingtona je razorožitvena konferenca naletela na težkoče, ker Amerika zahteva razveljavitev japonsko - angleške zveze. Japonska izjavlja, da prostovoljno od te zveze ne more odstopiti.

— London, 16. novembra. (Izv.) Po najnovejših vestih iz Washingtona, prevladuje splošno prepričanje, da razorožitvena konferenca ne doseže v vseh programnih točkah popolnega uspeha. Pereče je vprašanje Tihga oceana. Amerika zahteva, da se razveljavi pogodba med Anglijo in Japonsko.

— London, 16. novembra. (Izv.) Japonska je na washingtonski konferenci izjavila, da je pripravljena za razorožitev in naglašala okolnost, da je volni budget Japonske znižan za dva in oni vojne mornarice za 100 milijonov tenov.

USPEHI STAVKE V ITALIJI.

Divljanje fašistov.

—d Rim, 15. novembra. Po štirih dneh stavke se je v ponedeljek zjutraj delo zopet vzpostavilo. Tekom stavke je opetovano prišlo do spopadov, pri čemer je bilo vsega skupaj umorjenih sedem oseb, med temi dva fašista in ranjenih nad sto oseb, med temi okoli 20 stražnikov. Meščanski listi poudarjajo, da so zavzeli fašisti tekem stavke provokirajoče držanje in opozarjajo na to, da se je stavka že dolgo časa pripravljal, in navajajo kot dokaz dejstvo, da je bila pred kratkim odkrita precejšnja zaloga orožja, katero so skrili komunisti v predmestju San Lorenzo.

—d Orvieto, 15. novembra. Fašisti, katere so od tukaj poslali v Gornjo Italijo, so napravili pred svojim povratkom kazensko ekspedicijo, vpenili so »Circolo Indipendente« in ubili dve osebi, ranili so jih pa več. Pri Ferrari so napadli fašisti hišo nekega delavca in pretepli vse delavce, pri katerih so našli delavske legitimacije. Tudi v Ferrari je tekla kri. Ena oseba je mrtva.

ČEŠKOSLOVAŠKI ZAKON PROTI MONARHISTIČNI PROPAGANDI.

— Praga, 13. nov. Vlado stranke predlože parlamentu zakonski načrt proti monarhistični propagandi. Glavne točke načrta so: vsak član habsburške rodbine, ki bi stopil na česka tla brez privolitve zunanjega ministrstva, bo kaznovan s zaporom 5—10 let. Istotako bo kaznovan, kdor bi pomagal kakemu Habsburžanu priti v republiko skrivoma. Smrtna kazen zadene vsakega, ki bi skušal na kakršenkoli način izpremeniti republikansko obliko države v monarhistično ali bi skušal postaviti na čelo države kakoga Habsburžana.

Politične vesti.

— Hrvatski blok in mobilizacija.

V »Obzrac« je 1. t. m. Hrvatski blok objavil nekto izjavo, v kateri je trdil, da je namestništvo dobro znano, da »so« samo trudu Hrvatskega bloka kot celote in vodstvu Hrvat. republ. seljaške stranke se posebej zahvaliti, da je Hrvat. narod tudi to pot ostal miren. Na to izjavo je namestništvo službeno izjavilo, da mu je res znano, da je ostal hrvatski narod miren vzhod poskusom karlističnih agentov in nekaterih narodnih poslancev Hrvat. republ. seljaške stranke, članov Hrvatskega bloka, ki so skušali zanesti v narod zmade in izzvati odpor. To je bilo s konkretnimi slučajmi dokazano in bilo objavljeno dne 12. t. m. Drugače o kakem trudu Hrvatskega bloka v pravcu pominjanja naroda in pozivanja na izvršenje dolžnosti pa ni namestništvu prav nič znano, izvemski neuspešne odposlanstva tega bloka, da bi pridobili pokrajini, namestnika, naj bi ne ukrenil nemudoma, da se proti krivcem postopa, nego naj bi jim dovolil, da še nadalje vznemirjajo in bunijo hrvatsko ljudstvo.

— Povratek finančnega ministra. Finančni minister dr. Kumanudi in ravnatelj Narodne banke sta odpotovala iz Pariza v Beograd. Po odhodu so se od obeh poslovili g. Bošković, Gjuric in ostalo osovje pariškega poslanstva. Dr. Kumanudi doše danes zvečer v Beograd.

— Pogajanja za rekonstrukcijo vlade. Iz Beograda javljajo: Ko se bodo končala pogajanja med radikali in demokratiji radi preosnove kabineta, se bodo začela pogajanja z muslimanskim klubom in slovensko samostojno kmetijsko stranko.

— Naša delegacija za rešitev albanskega vprašanja. Ministrski predsednik Pašić je odredil, da zastopa našo državo pred svetom zveze narodov glede Albanije polnomočni minister in vodja naše delegacije v reparacijski komisiji Mato Bošković. Kot eksperta sta mu dodeljena Milutin Jovanović, naš poslanik v Bernu, in Tiha Popović, pomočnik zunanjega ministra.

— Program kongresa radikalne stranke. Kakor smo že javili, je kongres radikalne stranke v Beogradu določen na 11. decembra t. l. Program kongresa je sledeči: 1) Predsednik glavnega odbora Nikola Pašić otvori kongres in pozdravi udeležnike, nakar sledi konstituiranje predsedništva kongresa ter verifikacija pobilistil. 2) Poročilo glavnega odbora o zunanjih politikih podala Nikola Pašić. 3) O notranji politiki poročata Joca Jovanović in dr. Laza Marković. 4) O finančni politiki poročata dr. Momčilo Ninčić. 5) O gospodarski politiki poročata dr. Velizar Jančević. 6) O agrarni reformi poročata Krsta Miletić, o kolonizaciji pa dr. Dušan Grgin. 7) O socialni politiki poročata Nikola Uzunović. 8) Slede poročila zastopnikov posameznih krajev in županij o organizaciji in stanju stranke.

— Radikalna organizacija v Dalmaciji. Iz Splita poročajo: 14. t. m. se je vršil okrožni sestanek radikalne stranke, katerega se je udeležilo tudi več hrvatskih malih posestnikov. Na sestanku je bila sprejeta resolucija, ki zahteva zboljšanje železnice, ki vežejo Dalmacijo z osrdo državo. Glede izvedbe agrarnega vprašanja se zahtevajo posebne določbe glede lastniške pravice, glede osvoboditve kmetov od fevdalnih obdajev in zamenjave minuma kmečkega posestva. Za predsednika okrožnega odbora je bil izvoljen dr. Urša Desnica. Sklenilo se je, da bo sedež upravnega odbora v Šibeniku, kjer bo začel izhajati tudi organ radikalne stranke.

— Tendenciozne vesti o muslimanskem klubu. Dopisnik »Jutarnjega lista« je doznal od poslanca Sahiba Korkuta, da njegovo potovanje v južno Srbijo ni imelo nobenih drugih namenov, kakor samo informativne. Poslanec Korkut je izjavil, da so vse vesti o poizkusu muslimanskega kluba, da bi se osnoval protidržaven blok muslimanov v vsej kraljevini, tendenciozne in izmišljene. Hotel se je samo informirati o razmerah v južni Srbiji z ozirom na bližnje ureditve nekaterih verskih vprašanj, ki se tičejo ravnotako muslimanov iz Bosne in Hercegovine kakor muslimanov iz južne Srbije.

— Stojan Protiv izročen sodišču. Beograd, 15. nov. (Izv.) Imunitetni odsek je sklenil, da se nekateri narodni poslanci izroče sodišču zaradi raznih napadov na čast in drugih tiskovnih deliktov. Med drugimi je tudi Stojan Protiv.

— Atentat na Čičerina. — Boljševiki zaprli 3000 revolucionarjev. Du-na-j, 15. nov. (Izv.) Iz Moskve poročajo, da je oddal neki mlad človek na komisarij zunanjih poslov Čičerina 2 strela, ki ga pa nista zadela. Atentatorja so takoj aretirali. Atentator je izjavil, da je izvršil atentat na povelje socialno - revolucionarne stranke. Sovjeti so aretirali okoli 3000 socialnih revolucionarjev.

— Mir med Ameriko in Nemčijo. Iz Washingtona poročajo: Predsednik Harding je 14. t. m. podpisal deklaracijo, s katero se vzpostavlja mir med Ameriko in Nemčijo.

— Boljševiki izdali amnestijo? In Moskve javljajo: Povodom četrte obletnice oktobrske revolucije je bila izdana amnestija, ki zadeva vse one osebe, ki so se borile zoper Rusijo v vojskah Kolčaka, Vrangla, Zevinkova, Balakoviča in Petljura. Osebe, ki so pripadale častniškemu stanu v teh armadah, so od amnestije izključene.

Gospodarske vesti.

Začasni zakon o državnih trošarinah in taksah.

(Izvajanje referenda Hudovertika na notarskem shodu.)

Pred seboj imamo zakon, ki sega daleko v naše javno življenje. Ta zakon je bil priobčen v Uradnem listu dne 22. avgusta t. l., pravilnik pa dne 30. avgusta t. l., zakon pa je stopil v moč dne 1. septembra t. l. Uradni list z dne 22. avgusta dobili smo ljubljanski notariji dne 24. avgusta, pravilnik pa dne 1. septembra t. l., notariji izven Ljubljane pa nekaj dni pozneje.

Popolnoma izključeno je, da bi se mogel kdo v tem kratkem času temeljito seznaniti s tem zakonom, ki je stopil dne 1. septembra t. l. v veljavo. Vsebinsko pravilnika bi moral notar znati že pred 1. septembrom t. l., dostavil pa se je ljubljanskim dne 1. septembra t. l., notarijem izven Ljubljane pa v najugodnejšem slučaju dne 2. septembra t. l.

Notarji se tedaj niso mogli pravočasno seznaniti s tem pravilnikom, ravnotako tudi ne drugi, katerim je dolžnost, poznati vsebino tega zakona in pravilnika. Če je pa notar se kaj pregrešil zoper ta zakon, bo kaznovan, ne glede na to, da ni imel pri najboljši volji prilike, pravočasno in temeljito seznaniti se z vsebino tega zakona in pravilnika.

Kar se tega zakona tiče, moram predvsem pribiti, da mu manjka vsaka sistematika in preglednost.

Zakon obsega določila o državnih trošarinah, določila o taksah, o konzularnih taksah, o taksah, ki zadevajo samo Srbijo in Črno goro itd. Državna trošarina gotovo ne spada v zakon o taksah ali v pristojbinski zakon, v pristojbinski zakon pa ne pristojbina o potnih listih, kavarnskih koncesijah, o veseljem davku, o lovskih kartah itd., ravno tako tudi ne konzularne takse. Konzularne takse se pričelno s tar. post. 237. Brez vsakega presledka pa se pod istim naslovom pod tar. post. 257 razpravljajo pristojbine za dopustitev svobodne inženjerske prakse, ki sodijo v inženjerski zakon, ne pa sem.

Kot posebno specialiteto med konzularnimi taksami našel sem pod tarifno postavko 242, pripombo 3 sledeče določilo: »Za vpis kakršnekoli listin v celoti v knjigo notarskih vpisov, ako le to listino sestavlja privatna oseba sama, se plačuje od pole 20 dinarjev.«

Kaj pomeni to določilo, ne vem; ne vem tudi, kaj je knjiga notarskih vpisov, vem pa, da konzul ne sestavlja notarskih vpisov; priznati seveda moram, da tudi ne vem, kako izgleda knjiga notarskih vpisov.

Zakaj se v pristojbinskem zakonu razpravljajo takse o plovnih objektih, o železnih, vlačinskih ali lesenih ladjah itd., mi ni jasno.

S tem poročilom nikakor ne nameram, analizirati vsa določila tega zakona, omejiti se moram v splošnem samo na ona, ki so po mojem mnenju na kvar državi in prebivalstvu, v detailsu pa na ona posamezna določila, ki se mi z ozirom na sedajne razmere ne zde umestna in so najbolj aktualna za nas notare. Upoštevati moram tudi, da so še drugi referati na dnevnem redu, in da moram že iz tega razloga, kolikor toliko skrajšati svoj referat ter ga omejiti na najbolj važne in dalekosežne točke.

Ta zakon je prevrnil vsa ona pristojbinska določila, ki so se obveljavila v javnem življenju in s katerimi je bilo običajno povsem zadovoljivo. Iz socialno političnih ozirov je bilo povsem pravilno, da se je odstopna pristojbina odmerjala progresivno, da se je oziralo pri odmeri odstotne pristojbine na rodniško razmerje med posameznimi pogodniki in da se je oziralo na kmetstvo prebivalstvo, ki je in ki bo v naši agrarni državi vedno ostalo steb države. Novi zakon je odpravil, ne upoštevajoč vseh teh razmer, vse dosedajne udobnosti. Ukinjena so potem določila zakona z dne 18. junija 1901 štev. 74 d. z., kateri je upošteval okolnost, če se prenese nepremičnine od starišev na zakonske ali nezakonske otroke in nasproti, ali od starišev na osebe, ki skleno zakon z njimi otroci ali so ga že sklenili itd., nadalje določila o prenosu poslopja ali zemljišča, katere je lastnik sam obdeloval in užival, in katero je bilo določeno poljedelstvu, če predstavlja gotovo vrednost, potem določila, če se prenese poslopja, ki so bila za gotovi čas davčine prosta, na novega lastnika, ukinjen je pa tudi § 39 zakona z dne 15. septembra 1915 št. 278 d. z., kateri govori o popustu imobilarno pristojbine, če se ne prenese v dveh letih, ko le je dedišč podododal, z nova prenesla na novega lastnika.

Kakor rečeno, je novi zakon vse te udobnosti odpravil, upellal pa za kupne pogodbe kratko in malo 5% pristojbino, ki se mi zdi vsekakor previsoka.

Progresivno stopnjevanje odstotne pristojbine po višini kupnine je naravno in povsem utemeljeno. Če se upošteva, da plača lože večjo odstotno tisti, ki je plačal večjo kupnino in je tedaj bolj imovit, kakor pa tisti kupovalec, ki je kupil manjši svet, katerega nujno potrebuje za svoje in svoje rodbine preživljenje in se nahaja v slabšem gnetnem položaju. Ukinjenje preje navedenih udobnosti pomeni za prizadete kroge težak udarec. Upoštevaje sorodstva med pogodniki je silno važno. Ako se prenese nepremičnina na člana družine (familijski) ali na istega, ki stopi vsled zakona v družino, je to le nekako nadaljevanje premoženjskega razmerja v družini, ter ostane faktično imovina v družini.

Iz socialno političnih ozirov pa tudi ni kazalo, odvzeti lastnikom malih kmetij one udobnosti, ki jih jim je dal pristojbinski zakon, navzluč, da je kmet edini najbolj važni faktor v državi, kar velja osobito za našo agrarno državo.

Da se pospeši zidanje poslopij in stanovanjskih prostorov, katerih dandanes

tako pomanjkuje, bi moralo vsekako ostati pri udobnostih, katere je zakon določil glede prodaje poslopij, ki so bila za gotovo dobo let davka prosta. Ravno tako nemestna je odprava določila, če dedišča prodajo podedovano zemljišče drugemu v gotovem času, in se mora uštetiti prva pristojbina v drugo.

Moderno zakonodajstvo se mora vsekako ozirati na vse okolnosti, in upoštevati vse razmere.

Kakor vidimo, se to ni zgodilo, temveč novi zakon je kratko malo odpravil vse udobnosti, ne da je to utemeljil, zato pa ne poznajoč faktičnih razmer, uvedel za prodajo nepremičnin 5% pristojbino, ki je veliko previsoka in nesprejemljiva.

Če pri tem ostane, bo posledica temu, da bo trpela davčna morala. Da se bodo stranke ognile plačilu tako ogromne odstotnine, bodo zamočale del kupnine in kdo bo imel od tega škodo? Edino država!

To določilo se mora tedaj iz socialno političnih in državnih ozirov odpraviti. (Dalje prihodnjič.)

—g Proračun za leto 1922 dokončan. Te dni so bila končana proračunska dela za leto 1922. V proračunu je doseženo popolno ravnotežje. Proračunski načrt bo predložen narodni skupščini 19. t. m. v razpravo.

— Nova bančna podjetja. Ljubljanska kreditna banka je otvorila včeraj, dne 15. t. m. svojo podružnico v Kranju. Slovenska eskomptna banka v Ljubljani pa je z istim dnem osnovala podružnico v Slovenjgradu.

— Drugo obrtno razstavo v Mariboru priredi prihodnje leto »Slovensko obrtno društvo«. Prijave za razstavo se lahko že sedaj pošljejo na razstavni odsek »Slovenskega obrtnega društva« v Mariboru, Aleksandrova cesta 22.

— Poštni čekovni zavod v Ljubljani objavlja vsem svojim računodielnikom in vsemu občinstvu, da je g. ministar za pošto in telegraf s svojim odlokom z dne 5. novembra 1921 br. 69.496, dovolil, da smejo čekovni zavodi in poštna hranilnica izstavljanj čekovne nakažnice za zasebne stranke do 20.000 dinarjev, za državna oblastva pa do 100.000 dinarjev. Na podlagi cit. odloka smejo zasebni računodielniki izstavljanj čke za izplačila v gotovini, kateri se izvrše potom čekovnih nakaznic, odsej naprej do zneska 20 tisoč dinarjev drž. oblastva pa do zneska 100.000 dinarjev. Na dom se bodo pa kakor doslej dostavljale čekovne nakaznice z denarjem le do zneska 1000 dinarjev.

— Pomanjkanje živinske krme je skoro v celi pokrajini skrajno občutno. Vskmetovalec s skrbjo računi, če bo mogel prerediti svojo živino preko zime do prihodnje pomladi. To bo pa le malokomu mogoče. Prisiljen je torej odprodati vso odvečno živino. Umevno je, da gre le naistlaše in naistlašez blago iz hleva. Mesarji in izdelovalci klobas kupujejo to blago za nizko ceno, iz mesa napravijo znamenite kranjske klobase, katere potem napol prekašene v velikih množinah pošiljajo v primorske kraje glasi v Trst, kjer veljajo kot posebna slaščica. Mesarji imajo lire, Lahli na klobase. Tako pride vsak na svoj račun.

—g Državna hipotekarna banka. Iz Beograda javljajo: Finančni odsek zakonodajnega odbora že več dni razpravlja o načrtu državne hipotekarne banke, ki naj bi svoje bančne posle razširila na vse državno ozemlje. Hipotekarna banka bi pred vsem prevzela posle uprave javnih fondov. Sprejemala bi dalje publicarne in depozitne vloge. Razvila se je v ponedeljkovi seji občirna debata. Nekateri poslanci so bili proti sedanjemu načrtu. Poslanec dr. Zerjav je ugovarjal, da bi morale vse občine vlagati v to banko svoj denar, ker v Sloveniji imamo svoje občinske banke. Tudi muslimani so nasprotnovali.

—g Dobava mesa. Komanda Dravske divizijske oblasti v Ljubljani naznanja trgovski in obrtniški zbornici v Ljubljani, da se sklenilo dne 26. novembra 1921 predhodne v intendaturni komande Dravske divizijske oblasti v Ljubljani pismente neposredne poročbe zaradi osiguranja mesa za čas od 1. januarja do 30. junija 1921 za garnizije v Mariboru, Celju, Ptuj in Slovenski Bistrici. Predmetni oglas je v pisarni trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani, pogoji pa pri Komandi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani, pri vojnem okrogu v Celju in Mariboru ter pri komandi mesta v Slovenski Bistrici in Ptuj interesentom na vpogled.

—g Podržavljenje Steinhelsovega podjetja. V ministrstvo za trgovino in industrijo je sklicana enkata, ki prouči vprašanje podržavljenja celokupne šumske industrije Steinhelsovega podjetja v Bosni.

—d Newyork, 14. novembra. 60.000 delavcev oblačilne industrije v Newyorku je stopilo v stavko.

Iz naše kraljevine.

— Radikalci za ukinjenje protidržavne naredb. Radikalni klub je sklenil, da se mora ukiniti naredba za pobiranje draginje.

— Vprašanje draginje in stanovanjske bede. Minister za socialno politiko dr. Ku-kovec je imel danes predhodno konferenco s sodniki, ki se bavijo s stanovanjskimi vprašanji in z vprašanjem pobiranja draginje, da se pripravijo predlogi za veliko konferenco, ki bo razpravljala o stanovanjskih in draginskih vprašanih.

Pristopajte k »Jugoslovenski Matici«!

Dneone vesti.

V Ljubljani, 16. novembra 1921.

Kot jagnjeta so sedaj nedolžni... Ko je vojaška oblast pred tedni v pokolila 4 letnike naše vojske na orožne vaje so klerikalni listi vseh vrst in nijas na vse načine ščuvali nerazsodne mase, pozivajoč jih na rafiniran način, naj bi se vojaški obvezanci ne odzvali temu vabilu. Razni klerikalni pristaši so hodili mestoma od hiše do hiše in odgovarjali ljudem, naj se ne pokore naredbi vojaške oblasti, da, bili so celo duhovniki, ki so storili vse, da bi zapeljali nerazsodne mlade ljudi k nepokorščini in neposlušnosti. Vse to sistematično ščuvanje in hujskanje sicer ni mnogo zaleglo, ker so naši ljudje vendarle mnogo pametnejši kakor gotovi bornirani klerikalni hujskači, ali ipak se je našlo nekaj sto zasleplencev, ki so poslušali besede zapeljivcev ter se niso odzvali pozivu vojaške oblasti. Vsi ti so sedaj zapadli strogozi zakona! Ker vojaška oblast ne pozna nobene šale, bodi vsi ti mladeniči, ki so ostali doma in se s tem težko pregrešili proti domovini, eksemplarično kaznovani. In prav je tako! Kdor se ne pokori zakonu, naj tudi sam nosi posledice svoje nepokorščine. Klerikalce, ki so preje junaško ščuvanje na odpor proti vojaški oblasti, pa je sedaj strah, ker se zavedajo, da se iz sedaj, ko bo prišla kaznen za nepokorščino, ljudska nevoľja obrnila proti njim, brezvestnim hujskačem, od večraj. Zato danes licemersko zavijajo oči in skušajo odvaliti krivdo na one, ki so ves čas dosledno ljudstvu priporočali, naj spoštuje zakone in naj se pokori odredbam vojaških in civilnih oblasti. Toda temu nalnemu poskusu se smejejo celo krave. Svojih grehov klerikalna gospoda ne spravi s sveta, so preveč očitni, zato bo morala zanje nositi tudi odgovornost in naj si se sedaj, ko ji teče voda v grlo, še tako utraša!

Druga seja aprovizacijskega odseka se je vršila dne 15. novembra 1921. Razpravljalo se je predvsem o aprovizaciji Ljubljane z mlekom in o krušnem vprašanju. Dosedanji ukrepi tržnega nadzorstva glede mleka so se izvršili na podlagi provizoričnega dogovora, ki je bil sprejet početkom septembra. Novemu občinskemu svetu bo predloženi takozvani predlogi šele, ko bo aprovizacijski odsek sestavil primeren načrt preureditve mlečne aprovizacije Ljubljane, ki ne bo nasprotoval zakonitim določbam in ki bo zajedno s štiti konsumenta pred potvorbami mleka. V to svrhu se je pozvalo mestno tržno nadzorstvo, da upelje poostreno kontrolo mleka.

Odklikovanja. Kakor poroča beogradska »Epona«, sta odklikovana v priznanje njih zasluge za ujedinitve vseh jugoslovenskih inženirjev gg. Anton Klincar, gradbeni ravnatelj v Ljubljani, z redom Sv. Save III. vrste, in stavbeni svetnik Viktor Skaberna z redom Sv. Save V. vrste.

Dr. Josip Smolčak, bivši dalmatinski deželni in državni poslanec, se je definitivno preselil iz Splita v Maribor. Pri odhodu iz Splita mu je mestna občina priredila banket, na katerem je župan dr. Tartaglia omenjal njegove zasluge za mesto in domovino. Mestna občina mu je darovala krasen album z originalnimi slikami Splita in okolice.

Ceskoslovenska Obce oznamuje členom za knjiho pučajo se Každon soboto od 6-7 več., a nedelji od 10-12 dopol. v byt knjihovnika p. Skružného, Knaflijeva ulica.

Za zgradbo tehniški fakulteti v Ljubljani službe poskopi se je ustanovilo posebno društvo. Društvena pravila so že potrjena in ustanovni občni zbor se vrši v četrtek 24. t. m. ob 17. v novi društveni zgradbi na Askerčevi cesti poleg srednjetehniške šole v dvorani št. 20, I. nadstropje.

Kavarna »Zvezda«, ki jo je g. Krapež popolnoma renoviral in opremil z vsem komfortom, se otvori začetkom meseca decembra. »Narodno kavarno« prevzame g. Carl, dolgoletni plačilni natakar v »Evropi« in »Unionu«.

Zelje v glavah za Ljubljano. Mestna aprovizacijska prične dne 17. novembra razprodajati prvovrstne zelinate glave po 7 K kg. Razprodaja se vrši vsak dan od 8. do 11. dopoldne in od 2. do 5. popoldne na Poljanski cesti št. 15. Zelinate glave se bodo razprodajale tudi na trgu poleg krompirja. Vsaka stranka dobi do 20 kg zelja brez nakaznice. Stranke, ki žele večje količine, naj se zglašajo takoj pri mestnem tržnem nadzorstvu. Za izvoz iz Ljubljane se ne oddaja nikakega zelja.

Nov napreden župan. V Čremo-žiščah pri Zetlah na Stajerskem je 10. t. m. bila volitev župana. Za župana je bil izvoljen ugledni ondotti naprednjak Anton Stojšek.

Srebrno poroko praznujeta danes g. Slavoj in ga. Agneza Gärtner, skontist Mestne hranilnice ljubljanske. Se na mnoga leta!

Poroka. Poroči se je v Ljubljani g. arhitekt Ivan Zupan z gospodično Miro Stoparjevo iz Sp. Šiške. Bilo srečno!

Begunci! Oddelek za socialno skrb opozarja s tem vse begunce, da ugodnost brezplačnega prevzaja zanje in njihovo selitveno blago v staro domovino preneha nepreklicno z 31. decembrom 1921. Kdor se torej še namerava izseliti, naj se požuri in ne zamudi te zadnje prilike, ker se poznejšim prošnjam nikakor ne bo moglo ugoditi.

Pripominja se tudi, da se mora odslej vsak begunec, ki je italijanski državljan, pisмено obrniti na italijanski konzulat za potni list, ki ga naše oblasti potem le vidirajo, ker dosedanjih propustnic ne smejo več izdajati. Uradni list št. 127 z dne 22. oktobra 1921, naredba 315, čl. 28.

Smrtna kosa. Umrl je v Ljubljani kr. poštni uradnik g. Karel Mehora. Blag mu spomin!

Trgovci, cene in občinsko sodišče. Poročajo nam: V zadnjem času so na nagloma začele izginjati iz izložbenih oken raznih ljubljanskih trgovin — oznake cen. Polciji je bilo do danes prijavljenih nad 30 slučajev, ko trgovci niso označili cen. Vse ovadbe proti trgovcem se odstopijo občinskemu sodišču v rešitev.

Nogometne igre med nedoraslo mladino na raznih prostorih v mestu odslej ne bodo več dovoljene. Na to razvado in tratenje časa in denarja (za žoge) so se opozorila šolska vodstva in roditelji.

Prvi led se je vsled mraza napravil zadnji dve noči pri javnih vodnjakih in v jarkih s stjejočo vodo.

Prostori za dijaško menzo, ki se pripravljajo v paviljonu Narodnega doma (na vrtu), bodo do Novega leta vporabni. Adaptacijska in zidarska dela se ondi naglo izvršujejo in bodo ti prostori dokaj praktično prirejeni.

Tudi prostori za kinematografične predstave v drevoedu poleg železniškega prelaza bodo v par tednih dogrjeni.

Nekaj stare obleke za moške razdeli mestni magistrat med najrevnejše refektante. V Ljubljano pristojni reveži naj se zglašajo pri magistratnem ubožnem referatu v četrtek, dne 17. novembra in v petek, dne 18. novembra in v soboto, dne 19. novembra 1921 popoldne od 1. do 2.

Samomor? Pretekli teden smo javili, da so našli ob Gruberjevem kanalu poleg mestne klavnice plašč, čepico in pompaduro z uhani, prstanom in denarjem, o katerih stvarih se je dogajalo, da so bile last 20letne blaginjarkarke P. V. V. pompaduri so bila tudi 4 pisma, iz katerih se je dalo sklepati, da je blaginjarkarka izvršila samomor in skočila v vodo. Ves trud, da bi se dosedaj našlo truplo nesrečnice, je ostal doslej brezuspešen. Zato domnevajo nekateri, da je bil samomor samo fingiran, kar pa ni verjetno.

Velik vlom v Zagrebu. Dne 10. novembra t. l. med 7. in 8. zvečer je bilo vlomljeno v zaprti stanovanje gostilničarke Ane Kutnjak, stanujoča v llici št. 49, ter so tatovi odnesli razno zlatino in dragocenosti v skupni vrednosti 400.000 kron.

Negode in nesreče. Filip Zebovic, 19letni posestnikov sin iz Srednjih Gameljnov, je doma ogledoval star samokres, ki mu ga je bil baje neki prijatelj podaril. Bil je pri manipulaciji tako nepreviden, da se mu je sprožil in mu kroglica obšla v dlani leva roke. Jernej Jerman, posestnikov sin iz Zalog pri Smledniku, je šel po cesti. Stopil je tako nerodno na mal kamen, da si je pri padcu zvil levo nogo.

Bonbonček. Marija Pirc, posestnikov žena iz Vodice, je jedla bonbonček. Zakašljala je in bonbonček ji je skočil v sapnik. Pripeljali so jo v bolnico.

Nočni napad. Josip Jerak, posestnik iz Površja, občina Raka, okraj Krško, se je vračal domov od invalidskega nadpregleda. V bližini domače vasi ga je iz zasede napadlo več domačih fantov in pri tej priliki je posestnikov sin Josip Resnik iz Straže pri Raki ustrelil nanj. Zadel ga je v obe nogi, tako, da mu obšla v desni nogi 10, v levi pa 7 šiber.

Zvit konjski tihotapec. Franco Žitnik je kupil v Ljubljani na semaju konja, da bi ga spravil v zasedeno ozemlje. Za to posel se mu je ponudil ljubljanski konjski mešetar Janez Zbrizaj, ki pa je konja, mesto čez Javornik, odpeljal v Velike Lašče, kjer ga je prodal za 3500 kron nekemu kmetu. Deželno sodišče je Zbrizaja in contumacijsko obsodilo 6 mesecev težke ječe.

Poneverba. Dodatno k naši včerajšnji notici nam javljajo: Pri ljubljanskem gasilnem in reševalnem društvu je izginilo okoli 134.000 K. Krivec je bil že izročeno drž. pravdnistvu. Kakor čujemo, je g. župan dr. Perič izročil vodstvo društva do bodočega občnega zbora g. Janku Holjancu, ki ima nalogo uvesti prelzkavo in doseči, da se škoda povrne.

Žeparji na železnici. Na progi Zidan most-Zagreb so na dnevnem redu žepne tatvine. Za žrtve si izbere žeparji navadno potnike II. razreda. Benjamini Hermannu, nemškemu trgovcu, je neznan žepar izmaknil denarnico s 3500 mark in 300 dinarjev.

Žepna tatvina na Vodnikovem trgu. Gospod Pavil Lorant je žepar na Vodnikovem trgu izmaknil 1200 K.

All imate že srečke »Kola jugoslovenskih sester«? Stopite v trafiko in tam jih dobite!

Solstvo.

Služba prelehta in učitelja za splošno izobraževalne predmete s prejemki IX. čin. razreda, s prostim stanovanjem in pripadajočimi užitki je razpisana na kmetijski šoli na Ormu pri Novem mestu. Prošnje je vlagati do 1. decembra t. l.

Enoten trgovski poduk. Ministrstvo za trgovino in industrijo je sklicalo kon-

ferenco, na kateri se je razpravljalo o unifikaciji trgovskega in obrtniškega ponka v vseh državah. Posvetovanj so se udeležili delegati vseh trgovskih, obrtnih in industrijskih zbornic ter trgovskih in obrtnih sol. Konferenco je otvoril minister za trgovino dr. Spaho.

Sokolstvo.

Soja zletnega finančnega odseka se vrši v četrtek, dne 17. t. m. točno ob pol 9. zvečer v saveznih prostorih v Narodnem domu.

Kultura.

REPERTOIR NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Drama:

Sreda, 16. novembra: Komedija zmešnjav. B.

Četrtek, 17. novembra: Revizor. Izven.

Petek, 18. novembra: Komedija zmešnjav. D.

Opera:

Sreda, 16. novembra: Evangeljnik. D.

Četrtek, 17. novembra: Carmen.

Petek, 18. novembra: Zaprtje.

Oratorij »Assumptio«, zložil P. Hugolin Sattner, se bo izvajal v nedeljo, 20. t. m. ob 5. popoldne in v ponedeljek, 21. t. m. ob 8. zvečer v francijanski cerkvi Vstopnice se prodajajo od četrta naprej v trafiki Sever v Selenburgovi ulici in na večer koncerta v lopi samostanskega vhoda. Cene: sedeži po 12, 10, 8, 6 in 5 D., stojšča 3 D., za diake 2 D. — Prebitek je prisojen župnem Cecilijanskemu društvu.

Oporno gledališče. (Bohema.) K nadaljevanju — v smislu dekretenda — lanske operne sezije, štejem tudi »Bohemo«, torej noviteto starega datuma. — V svoji priznani skromnosti si naša opera nikakor neče lastiti zasluge kulturnega novejšega umetnosti. Srednja pot je res najboljša, najkomodnejša, najvarnejša pot. Pogumen zalet navzgor (Aaska šola) rodi umik (Evangeljnik) in umirimo se šele in do dobra oddahnemo pri Bizetu, Verdiju, Pucciniu, kakor je tudi najprijetnejše bivati pri starih dobrih znanih.

»Bohema« vsebuje vsega. Cesar si želi, po nekoliko. Tu je italijanska impulzivnost, dramatično stopnjevanje, zanimiva karakteristika, dokaj bogat tematičen material, spretna, barvita instrumentacija, gorka melodična sila, bogastvo harmoničnega izražanja, progresivna intenziteta, sentimentalnost, komika, tragika, ničesar veliko, ali preveč, ker tega Puccini sam ni zmogel. G. Rukavina je spreten menažer, pozna pslio naše mase, ve, kaj vleče in nikakor ne zahteva, da bi si ljudje prenapenjali svoje možgane. Če je že »Evangeljnik«, pa želimo, da bi se ravnateljstvo ozrlo tudi še dalje nazaj n. pr. k Mozartu, Glucku itd. ali Weberu, katerega »Carostrelec« ravno letos praznuje stoletnico. Morda v novi obliki in z recitativni Berlioz! Ne smeli bi potem vedno zabavljati na našo operno mizerijo, kajti vsakor bi bila uprizaritev kake klasične opere za nas kulturne dorodke.

»Bohema« je bila izdelana le na pol. Prva slika in četrta sta zadovoljili, dočim je bila tretja slabša, najslabša pa druga, ki je bila res površna, celo groba. Splošno pa se na odru preveč kriči, le sem ter tam pevec. Orkester se mnogokrat kar kosa s pevcem v želji preglasiti drug drugega. O dosledno lepem, skrbnem, umetniško izdelanem vprizarjanju oper pri nas še ne moremo govoriti. Prva vprizaritev, druga še nekam gre, ali čim dalje se vleče stvar, tem bagatelnejša je, mesto da bi bilo narobe.

Izmed pevcev naj omenim le vidnejše. Gđ. Thalerjeva vobče nima publiki simpatičnega petja, a je prav dobra igralka. V svojo vlogo se je živčevala, njena dobro srčnost je neprilicna, naravna. Sem ter tam izbruhne na dan operetnost, kar živahno dokazuje smer njenega talenta. Gđ. Zikova bi bila prav dobra Mimi, da ni njen glasovni nastavek tako neudoben in tembr glasu, rekeli bi, mrzel na nekaterih tonih. Opažati je pri njej, kakor pri g. Kovachu, neko nepriljetno drsanje glasu, predno doseže določeno višino. Vrh njene glasovnega obsega pa so cvetoči in zmagoviti. Pevec z veliko ambicijo je g. Kovach. Studira neumorno, celo prehitro; glavno mu je petje in pri tem zanemarija igrjo. Pri njem vidimo v vseh vlogah enake kretnje, enak obraz. Naraščanje, padanje, toni je neenakomerno neumerjeno, nasilno, plemenitost pevskega izražavanja je na primitivni višini. Z mazo svojega glasu bi lahko nasilil dva dobra tenorista, višina je tupatam silajna, vendar čutimo pri vsem tem nezadostno šolo. Njegov pevski svetovalec in učitelj nal bi ga brezobzirno opozarjal na nedostatke in bi se tem ne samo Kovachu izkazal neprecenljive zasluge, temveč tudi našemu odru in vsem nam, ki bi radi videli v Kovachu pevca brez madeža. G. Romanovski je rutiniran pevec, vendar pa se mi zdi, da v »Bohemi« ni prav srečen. Karakter njegove vloge in svoji paralelnosti s karakterjem vloge gđ. Thalerjeve zahteva igralka, ki bi se moral temeljitje poglediti v svojo nalogo. Najboljši je g. Romanovski v junaških, nesentimentalnih tpih. Za to ga usposobljata njegova igra in glas.

G. Truhovič kot pevec seveda ne pride v poštev, zlasti ne v resnejših momentih. Pri njem vedno čakamo na kak vesel intermezzo in če izostane, smo razočarani. Najmanj pa mu gre jokavost, ker je takorekto predestiniran za smeh. Nasprotje Truhovičevu pa je g. Zorman s svojim zares nekoliko jokavim glasom in nepriljetno primeso nosnega tembra. Prehodi v glasovne registre niso izenačeni, za kar treba veliko šole, katere Zormanu še zelo manjka. Vendar je od lani dokaj napredoval in zamore pozneje postati krepka opora naše opere. Svojo vlogo je doigral dokaj častno. V zadnji sliki se je nek-

do iz omenjenih gg. pevcev prav neestetično vrzel na divan. Zeleti je, da take grobosti drugič izostanejo.

Zbor v »Bohemi« nima mnogo dela, vendar je vse to delo težavno; zato se ni preveč čuditi, če ga je izvršil nepopolno. V drugi sliki je dosledno zaostajal za orkestrom. Upajmo, da bo drugič bolje.

Oprema opere je bila vseskozi dostoj-

Na novejša poročila.

VPRAŠANJE ALBANSKIH MEJ PRED REŠITVIJO.

— Beograd, 16. nov. (Izv.) Poleg ministrske krize sedaj najbolj zanima beogradske politične in parlamentarne kroge v kritičnem štadiju se nahajajoče vprašanje definitivne ureditve albanskih mej. V beogradskem časopisu se dnevno živahno razpravlja o albanskem vprašanju in o stališču zaveznikov. Z vso odločnostjo kritizirajo politični krogi diplomatični nastop angleškega premierja Lloyd Georgea, ki je v strogem tonu napovedal naši državi, da jo izključijo iz Zveze narodov, če nadaljuje vojne operacije proti Albaniji. Soglasen je nastop za tako ureditev mej, da bomo zavarovani pred vsakojakimi napadi od strani Albancev.

Snoči je odpotoval v Pariz pomočnik zunanjega ministra g. Tiča Popović. Ministrski predsednik g. Nikola Pašić mu je izročil noto naše vlade na zavezniki konferenco. Vsebinsko note smo že svoječasno javili. Ministrski predsednik g. Nikola Pašić je v daljši spomenici preciziral položaj naše kraljevine in naše razmerje do Albanije. Pomočnik Tiča Popovića se osebno kot delegat udeležil tudi razprav Zveze narodov o albanskem vprašanju. Dan razprave pri Zvezi narodov v Ženevi na ni točno določen, ker nekatera poročila javljajo pričetek razprav 16., druga 18. t. m. Razen g. Tiče Popovića sta določena za naše delegate g. Mate Bosković, naš zastopnik v glavni reparacijski komisiji in naš bernski poslanik dr. Jovanović.

— Beograd, 16. nov. (Izv.) Zastopniki Albanije so že dospeli v Ženevo. Glavni albanski delegat je Midat fra Serif, ki se je dalj časa pred rešitvijo albanskega vprašanja mudil v Londonu in je imel konferenco z Lloyd Georgeom. Dva druga albanska delegata sta prišla iz Pariza.

— d Pariz, 14. nov. »Journal des Debats« poroča iz Ženeve, da se sestane Zveza narodov namesto 18. že 16. t. m. Ker predsednik Hymansa najbrže ne bo k tej seji, se bo volil v začetku seje njegov namestnik. Smatra se, da bo trajalo zasedanje več dni. Dopisnik omenjenega lista meni, da rešitev albanskega vprašanja še ni napredovala, ker izgleda, da polkzusi mirne rešitve pred sestankom sveta niso uspeli. Komisija strokovnjakov za poučevanje razmer v Albaniji, katero je sestavila Zveza narodov, bo odpotovala iz Ženeve v Albanijo. Njeno delo bo trajalo najmanj dva do tri mesece.

VPRAŠANJE KOMPETENCE ZA DOLOČITEV ALBANSKIH MEJ.

— Beograd, 16. nov. (Izv.) V političnih krogih in v dnevnem časopisu živahno razpravljajo o vprašanju kompetence za rešitev in določitev albanskih mej. Z utemeljenimi argumenti naglašajo, da spada ureditev albanskih mej pred forum poslaniške konference v Parizu. Ureditve albanskih mej je ravnatoko eno vojnih vprašanj, kakor druga razmejitvena vprašanja, vsled česar je za to merodajna edino in izključno le poslaniška konferenca. Zveza narodov je pristojna glasom Statutov le za vsa še le vojni nastala sporna vprašanja. Albansko obmejno vprašanje ima likvidirati poslaniška konferenca. Lloyd George je s svojo zahtevo le priromogel Albaniji do ugodnejšega položaja.

BOSANSKI IN DALMATINSKI KMETJE POZDRAVLJAJO KRALJA.

— Beograd, 16. novembra. (Izv.) Na povratku s kongresa v Veliki Plani so včeraj okoli 9. dopoldne dospeli v Beograd bosanski in dalmatinski kmetje, 250 po številu. Korporativno so odšli pred kraljevi dvor na Terazije ter priredili kralju iskrene ovacije. Pozdravljali so kralja kot kralja svobodnega kmeta in ko se je kralj prikazal pri oknu, so zaorili viharne klici: »Živel naš kmetijski kralj!« Kralj je nato sprejel 12člansko deputacijo bosanskih in dalmatinskih kmetov ter se z njimi priprosto razgovarjal. Dalmatinski kme-

na. Časni delanja primerna in ne preveč potrtna. Dirigentu priporočamo nekoliko več zadržanosti v podajanju dinamskih zahtev, obzirnosti do pevcev, ker so oni primorani navilati svoje glasovne sile čez normalno. »Bohemo« ne želimo videti prevečkrat, ker imamo solzavosti že iz »Evangeljnika« dosti.

PREDLOŽITEV BUDGETA NARODNI SKUPŠČINI.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno.) V ministrskem svetu pride v razpravo sedaj skrčeni proračun za l. 1922. Po kratki razpravi predloži vlada takoj budget narodni skupščini. Kakor je določeno, začne narodna skupščina v najkrajšem času s proračunsko razpravo. Zakonski načrt proračuna bo skupščini predložen do 20. t. m.

KONGRES ZEMLJERADNIKOV IN SAMOSTOJNI KMETJE.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno.) Poslaniški klub Samostojne kmetijske stranke izjavlja, da ni odposlal na kongres zemljoradnikov v Veliki Plani nobenih oficijelnih zastopnikov, pač pa sta odšla posl. Mermolja in še neki drugi član stranke na kongres kot privatna interesiranja, SKS tudi izjavlja, da ni vodila nikakih oficijelnih pogajanj z zemljoradniki glede sporazuma. Kot zemljoradnik iz Slovenije je nastopal dr. Novačan.

S KONGRESA ZEMLJORADNIKOV.

— Beograd, 16. novembra. (Izv.) Kongres zemljoradnikov v Veliki Plani v Šumadiji je trajal tri dni in je bil zaključen v ponedeljek, 14. t. m. Kakor smo že javili, je prišlo na kongresu do viharnih in burnih incidentov. Zemljoradnik posl. Borislav Savljanin je ostro napadal politično taktiko Avramovića in tajnika Komandinića. Nastala so velika nesoglasja in je slednjič Savljanin, izvajajoč konsekvence, odločil svoj poslaniški mandat.

Borze.

— Zagreb, 16. nov. (Izv.) Zaključek borze ob 1. popoldne. Lira se je začela zopet dvigati. Devize: Curih — 52.—, Pariz 20.30, 20.35, London — 110.—, Berlin 110.—, 114.—, Dunaj 4.80, 5.15, Praga 303.—, 311.—, Italija 12.50, 12.90, Bukarešta — 185.—, Novi Jork 280.—, —, Budapesta 29.75, 31.—, Valute: dolarji 270.—, 285.—, marke —, 125.—, čsl. krona —, 303.—, seji 183.—, —, rublji 15.—, 20.—.

— Zagreb, 15. novembra. Zaključni borzni tečaj: Devize: Pariz — 19.50, Curih 49.50, 51.50, London 1045.—, 1055.—, Berlin 109.—, 110.50, Dunaj 4.60, 4.70, Praga 299.—, 300.—, Italija 10.45, 10.90, New York 260.—, 270.—, Budimpešta 29.50, 30.—, Valute: dolar 260.—, 268.—, lira 10.50, marka —, 115.—, av. krona —, 6.—.

— Curih, 15. novembra. Zagreb 2.—, Dunaj 0.19, Berlin 2.05, Praga 5.70, Milan 22.199, Pariz 38.599, London 21.049, New York 5.295.

— Trst, 15. novembra. London 94.75, Zagreb 9.40, Berlin 9.50, Pariz 17.45, Curih 458.—, New York 23.65.

— Pariz, 15. novembra. Dunaj 0.50, Praga 14.75, Trst 52.6, Curih 259.—, —, Berlin, 15. nov. Zagreb 94.—, Dunaj 9.15, Pariz 279.—.

— Budimpešta, 15. nov. Zagreb 355.75, Praga 1.035.—, Curih 182.—.

KURZ DINARJA SE DVIGA.

— Beograd, 16. nov. (Izvirno.) P. B. javlja iz Ženeve, da se je kurz dinarja na podlagi vesti o monopopolizaciji prometa z valutami in devizami dvignil za en in pol franka.

Glavni urednik:

Rasto Pustoslemšek.

Odgovorni urednik:

Ivan Podržaj.

Kaj je Elsafrid — to se zna! Leharnar Feller — Siobica.

Potrti najgloblje žalosti naznanjamo, da je naš dobi, srčnojubilant skrbni mož oziroma oče, gospod

Karol Mehora

kr. poštni uradnik

danes dne 16. novembra 1921 po kratki in mučni bolezni preminul. Pogreb našega srčnojubilnega bode jutri v četrtek ob pol 5. popoldne iz hiše žalosti Sv. Petra nasip št. 21.

Ljubljana, dne 16. novembra 1921.

Marica Mehora, soproga. — Drago, Miloš, Silvo, sinovi.

